

JD - Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005, Dep
0030 OSLO

Dato
02.05.2025

Vår ref.
25/06083-2

Deres/tidl. referanse
25/1568- VHSA

Høring - domstolenes funksjonsevne i ekstraordinære situasjoner (beredskapshjemler)

1 Bakgrunn

Vi viser til høringsbrev av 24. mars 2025 fra Justis- og beredskapsdepartementet om ovennevnte.

2 Rettstekniske kommentarer

Virkeområdet til nytt kapittel 13 i domstolsloven er tilstrekkelig angitt i forslaget til ny § 241. Vi vurderer derfor at det er unødvendig at dette i hver enkelt av de øvrige paragrafene i kapittelet gjentas i form av bisetningen «Når betingelsene i § 241 er oppfylt,...».

Forslaget til § 242 kan etter vårt syn forenkles retts teknisk, for eksempel slik:

For å avhjelpe konsekvensene av den aktuelle situasjonen kan lagmannsretten, etter anmodning fra domstollederen i en tingrett eller jordskifterett eller uten slik anmodning, beslutte at en eller flere av den aktuelle domstolens saker skal overføres til en eller flere andre domstoler i samme instans.

På samme vilkår kan Høyesteretts ankeutvalg beslutte at en eller flere av lagmannsrettens saker skal overføres til en eller flere andre lagmannsretter.

Så langt situasjonen tillater det skal partene og domstolene som er aktuelt å overføre en eller flere saker til, gis anledning til å uttale seg før det treffes beslutning om overføring.

En beslutning om overføring etter denne bestemmelsen kan ikke ankes.

Reglene i denne bestemmelsen gjelder så langt de passer også for forliksrådene.

Postadresse:
Postboks 193
Alnabru Bedriftssenter
N-0614 OSLO

Besøksadresse:
Lutvannsveien 60
N-0616 OSLO

Sivil telefon/telefaks:
+47 23 09 40 00
+47 23 09 44 66
Militær telefon/telefaks:
0510 4000 / 0510 4466

E-post/Internett:
post.etterretningstjenesten@mil.no
www.forsvaret.no
Organisasjonsnummer:
NO 974 7892 21

3 Materielle kommentarer

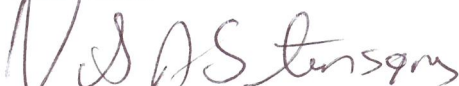
Etterretningstjenesten er enig i at grunnleggende dømmende funksjoner bør opprettholdes så langt mulig i alle situasjoner.

I beredskapssituasjoner som angitt i forslaget til § 241 kan det være aktuelt med økt etterretningsinnsats dersom grunnleggende nasjonale sikkerhetsinteresser er truet. Vi mener derfor at etterretningssaker etter den særskilte prosessordning som følger av etterretningstjenesteloven kapittel 8 bør prioriteres på linje med domstolskontroll av straffeprosessuelle tvangsmidler. Vi foreslår at dette innarbeides som ny bokstav b eller c i forslaget til § 243 første ledd.

Videre anbefaler Etterretningstjenesten at det innarbeides en bestemmelse om at Kongen kan beslutte at domstolskontroll i saker etter etterretningstjenesteloven kapittel 8 midlertidig suspenderes når riket er i krig eller krig truer, som altså er et snevrere virkeområde enn virkeområdet etter forslaget i § 241. Vi viser til at en tilsvarende ordning er foreslått i Sverige, jf. *Lag om signalspaning i försvarsunderrättelsesverksamhet i krig eller krigsfara*.

Domstolskontroll i saker etter etterretningstjenesteloven kapittel 8 krever at domstolens lokaler ivaretar informasjonssikkerhetskrav for behandling av opplysninger gradert opp til og med STRENGT HEMMELIG. Dersom etablert lokale for dette settes ut av spill, er det ikke gitt at overføring av sakene til andre rettsinstanser er praktisk mulig innenfor gitte tidsrammer. Etterretningstjenesten anbefaler derfor at det innarbeides en bestemmelse om at det i slike situasjoner kan besluttes at disse sakene kan behandles av de kompetente rettsinstanser på annet egnet og sikkert sted enn i domstolens ordinære lokaler, herunder om nødvendig på militært område.

Med hilsen

Nils Andreas Stensønes

Viseadmiral

Sjef Etterretningstjenesten

Kopi til:

FD - Forsvarsdepartementet